

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił, że L. R. posiada zadłużenie z tytułu składek na łączną kwotę 6.836,78 zł, na które składają się następujące zadłużenia:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. w kwocie 4.604,29 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 1.000,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r.;
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. w kwocie 1.849,45 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 402,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r.;
- na Fundusz Pracy za okres od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. w kwocie 383,04 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 84,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r.

Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 w/w ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odsetki będą naliczane nadal, do dnia zapłaty i włącznie z tym dniem.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek. Wskazał także, że zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, iż brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Do decyzji organ rentowy załączył szczegółowe zestawienie należności w rozbiciu na poszczególne lata i miesiące /decyzja k. 8-8 odw. i załącznik k. 7 akt ZUS plik II/.

W dniu 20 lipca 2016 r. wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę. Podniósł, że wobec problemów zdrowotnych w latach 2013-2014 dokonał zawieszenia działalności gospodarczej, nie osiągnął wówczas żadnych dochodów, wyrejestrowania działalności dokonał w marcu 2014 r. Mimo złożenia przez niego wniosku o umorzenie składek za okres od lutego 2004 r. do lutego 2009 r., ostatecznie ZUS wydał decyzję odmowną co do tych składek. Wniósł o umorzenie składek wraz z odsetkami i wszystkimi kosztami począwszy od lutego 2004 r. Nadmienił, że jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku i pozostaje na utrzymaniu żony, posiada częściową niezdolność do pracy /odwołanie k. 2-3/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację /odpowiedź na odwołanie k. 3-3 odw./.

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie wnioskodawcy, wniosek o umorzenie należności przekazał do rozpoznania organowi rentowemu /wyrok k. 61, uzasadnienie wyroku k. 65-70/.

Na skutek apelacji ubezpieczonego Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 24 listopada 2017 r. zaskarżony wyrok uchylił i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Jako podstawę uchylenia wyroku Sąd drugiej instancji wskazał nierozpoznanie istoty sporu, tj. niezbadanie czy w okresie objętym zaskarżoną decyzją od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. odwołujący się podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Obowiązek ubezpieczenia wynika bowiem z faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Nadto w okolicznościach przedmiotowej sprawy,

w której wnioskodawca jest osobą nieporadną, wskazane jest udzielenie mu pouczeń o możliwości ubiegania się o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, obowiązku przedstawienia dowodów na okoliczności istotne w sprawie, z których strona wywodzi skutki prawne, ale w sposób zrozumiały dla strony wykazującej znaczną nieporadność i wezwać do wskazania dowodów na konkretne okoliczności. Nadto Sąd powinien rozważyć potrzebę dopuszczenia dowodów z urzędu /wyrok k. 81, uzasadnienie k. 84-87/.

Postanowieniem z dnia 23 marca 2018 r. Sąd ustanowił dla wnioskodawcy adwokata z urzędu /postanowienie – k. 119/.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2018 r. ZUS poinformował o nadaniu odrębnego biegu wnioskowi wnioskodawcy o umorzenie całości zadłużenia /pismo – k. 128, wniosek – k. 102-103/.

Pismem z dnia 4 maja 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy z urzędu poparł odwołanie wnioskodawcy /pismo – k. 132-134/.

Pismem z dnia 4 października 2018 r. organ rentowy poinformował o wydaniu decyzji stwierdzającej podleganie wnioskodawcy w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 11 marca 2014 r. ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej /pismo – k. 189/.

Postanowieniem wydanym na rozprawie z dnia 19 grudnia 2018 r. Sąd zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 kpc /postanowienie – k. 204, 00:03:01 – płyta CD k. 203/.

Postanowieniem wydanym na rozprawie z dnia 23 listopada 2020 r. Sąd podjął postępowanie w sprawie / postanowienie 00:03:14 - płyta CD k. 222/.

Na rozprawie z dnia 13 stycznia 2021 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego /stanowiska 00:04:30 – płyta CD k. 226/.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

L. R. zgodnie z wypisem z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej figurował w okresie od 15 sierpnia 1996 r. do 11 marca 2014 r. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...). Odwołujący został wykreślony w dniu 19 marca 2014 r. /okoliczność bezsporna, uzasadnienie wyroku – k. 125-130 akt VIII U 2313/18/

Wnioskodawca zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 1 stycznia 1999 r. do 11 marca 2014 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. /okoliczność bezsporna, uzasadnienie wyroku – k. 125-130 akt VIII U 2313/18/

Wnioskiem z dnia 29 kwietnia 2013 r. na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r., poz. 1551) L. R. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z prośbą o umorzenie nieopłaconych należności składkowych na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy za okres 1999 r. – luty 2009 r., do opłacania których zobowiązany był z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności /wniosek - k. 1 akt ZUS plik I/

Decyzją z dnia 17 czerwca 2015 r. ZUS I Oddział w Ł. odmówił L. R. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy za okres luty 2004 r. - luty 2009 r. w tym z tytułu składek, odsetek i kosztów upomnienia we wskazanej w decyzji wysokości nie spełnienia warunków umorzenia /decyzja - k. 92-94 akt ZUS plik I/

Zadłużenie wnioskodawcy z tytułu składek nieopłaconych za okres od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. wyniosło łączną kwotę 6.836,78 zł, na którą złożyły się następujące zadłużenia:

- na ubezpieczenia społeczne w kwocie 4.604,29 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 1.000,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r.;

- na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 1.849,45 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 402,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r.;

- na Fundusz Pracy w kwocie 383,04 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 84,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r. /stany należności dla płatnika k. 7 akt ZUS plik II/.

W dniu 8 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał zaskarżoną decyzję /decyzja k. 8-8 odw. i załącznik k. 7 akt ZUS plik II/.

Wnioskiem z dnia 7 lipca 2016 r. L. R. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z prośbą o umorzenie nieopłaconych należności składkowych na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Postępowanie jest w toku /wniosek - k. 42-44 akt ZUS plik III/

Decyzją z dnia 19 września 2018 r. po rozpoznaniu wniosku z dnia 10 sierpnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że L. R. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, chorobowemu od 1 stycznia 2013 r. do 11 marca 2014 r. /decyzja – k. 190-195, uzasadnienie wyroku – k. 125-130 akt VIII U 2313/18/

Od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł odwołanie /odwołanie – 3-5 akt VIII U 2313/18, uzasadnienie wyroku – k. 125-130 akt VIII U 2313/18/

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2019 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 2313/18 Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie L. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 19 września 2018 r. i zasądził od L. R. na rzecz organu rentowego kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego /wyrok – k. 123 akt VIII U 2313/18, k. 210, uzasadnienie wyroku – k. 125-130 akt VIII U 2313/18/.

Na skutek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy wyrokiem z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 525/19 Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację i zasądził od L. R. na rzecz organu rentowego kwotę 240 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję /wyrok – k. 151 akt VIII U 2313/18, k. 211, uzasadnienie wyroku – k. 154-158 akt VIII U 2313/18/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci powołanej wyżej dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, w załączonych aktach organu rentowego oraz w załączonych aktach sprawy VIII U 2313/18. W toku procesu wnioskodawca podnosił, że w spornym okresie nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej gospodarczej. Sporna okoliczność została rozstrzygnięta wydanym w sprawie VIII U 2313/18 prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2019 r., zgodnie z którym w spornym okresie wnioskodawca podlegał ubezpieczeniom.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o odroczenie rozprawy wobec dostatecznego wyjaśnienia wszystkich istotnych w sprawie spornych okoliczności na podstawie dotychczas zebranego w sprawie materiału dowodowego, zwłaszcza prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2019 r., wydanego w sprawie VIII U 2313/18. Wniosek ten zmierzałby jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Z treści art. 6 ust. 1 pkt 5 i 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.) wynika, że obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym – podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z mocy art. 11 ust. 2 ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność, stosownie do art. 18 ust. 8, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe – w myśl art. 20 ust. 1 -stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Stosownie zaś do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc. Dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie termin opłacenia składki za dany miesiąc został określony jako nie później niż do 10 dnia następnego miesiąca /art. 47 ust. 1 pkt. 1/.

Zgodnie zaś z treścią art. 48 ust. 1 i 2 tej ustawy, jeżeli płatnik składek nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego obowiązku zwolnionym, organ rentowy dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji, bez uwzględnienia wypłaconych płatnikowi świadczeń, zawiadamiając go o tym. Jeżeli po wymierzeniu składek z urzędu płatnik złoży deklarację rozliczeniową, organ rentowy koryguje wymiar składek do wysokości wynikającej ze złożonej deklaracji z uwzględnieniem wykazanych w niej świadczeń.

Powyższe obowiązki płatnika, wynikają wprost z przepisów ustawy, nie ma zatem potrzeby nakładania na niego takiego obowiązku z drogiej decyzji. Przepisy te mają charakter bezwzględnie obowiązujący.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Według art. 32 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności

osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W myśl art. 104b ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 645) składki na Fundusz Pracy, o których mowa w art. 104 ust. 1, opłaca się za osoby wymienione w art. 104 ust. 1 pkt 1-3, które nie osiągnęły wieku wynoszącego co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1-5 w/w ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

W rozpoznawanej sprawie sporną była kwestia istnienia po stronie odwołującego się L. R. zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powstałych za okres od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. w kwocie 4.604,29 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 1.000,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r. (składki na ubezpieczenie społeczne), w kwocie 1.849,45 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 402,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r. (składki na ubezpieczenie zdrowotne), w kwocie 383,04 zł należności głównej, plus odsetki w kwocie 84,00 zł naliczone na dzień 8 czerwca 2016 r. (składki na Fundusz Pracy) określone zaskarżoną decyzją z dnia 8 czerwca 2016 r.

W świetle ustalonego stanu faktycznego i przedstawionych regulacji prawnych uznać należało, iż zaskarżona decyzja organu rentowego określająca wysokość istniejącego po stronie odwołującego się zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą została wydana prawidłowo i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.

Czasowe granice prowadzenia działalności gospodarczej oraz podlegania z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego wyznacza wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Istnienie wpisu do ewidencji wprawdzie nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. W konsekwencji domniemywa się, że skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to działalność ta była faktycznie prowadzona i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne. Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. W sprawie o podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego ciężar dowodu istnienia rzeczywistej przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej (art. 6 KC) spoczywa na ubezpieczonym /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r. sygn. III UK 133/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2008, Nr 7-8, poz. 114, str. 332; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 r. sygn. II UK 300/07, niepubl; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2008 r. sygn. II UK 85/08, niepubl.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r. sygn. III AUa 802/12, opubl. LEX nr 1271809/.

Wnioskodawca w toku procesu kwestionował, że w wymienionym w decyzji okresie od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. prowadził działalność gospodarczą, które było dla niego jedynym tytułem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Sporny fakt został rozstrzygnięty wydanym w sprawie VIII U 2313/18 prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2019 r., zgodnie z którym w spornym okresie wnioskodawca jako osoba jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym.

Przypomnienia wymaga, że zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Powszechnie przyjmuje się, że moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami. Pierwszy aspekt (prawomocność w sensie pozytywnym) oznacza, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak to przyjęto we wcześniejszym prawomocnym wyroku, co gwarantuje poszanowanie dla orzeczenia sądu ustalającego lub regulującego stosunek prawny stanowiący przedmiot rozstrzygnięcia. Określone w art. 365 § 1 k.p.c. związanie stron, sądów oraz innych organów i osób treścią prawomocnego orzeczenia wyraża nakaz przyjmowania przez nie, że w objętej nim sytuacji stan prawny przedstawiał się tak, jak to wynika z sentencji wyroku (innego orzeczenia). Natomiast negatywna strona prawomocności materialnej polega na wykluczeniu możliwości ponownego rozpoznania sprawy między tymi samymi stronami co do tego samego przedmiotu. Jest to negatywna przesłanka procesowa, określana jako powaga rzeczy osądzonej, czyli *res iudicata*, która została uregulowana w art. 366 k.p.c. Moc wiążącej prawomocnego wyroku w rozumieniu art. 365 § 1 k.p.c. nie można rozpatrywać w oderwaniu od art. 366 k.p.c., który przymiot powagi rzeczy osądzonej odnosi tylko "do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami." Granice przedmiotowe powagi rzeczy osądzonej określa przedmiot rozstrzygnięcia i jego podstawa faktyczna, natomiast jej granice podmiotowe obejmują tożsamość obydwu stron procesu, a więc powoda i pozwanego, a także ich następców prawnych. Zatem związanie sądu prawomocnym orzeczeniem, zapadłym w innej sprawie, na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. (rozumiane jako rozstrzygnięcie kwestii prejudycjalnej) występuje w zasadzie przy tożsamości nie tylko przedmiotowej, ale i podmiotowej obu tych spraw. Prawomocne przesądzenie określonej kwestii między tymi samymi stronami tworzy indywidualną i konkretną normę prawną wywiedzioną przez sąd z norm generalnych i abstrakcyjnych zawartych w przepisach prawnych /por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2009 r., sygn. II PK 302/08, LEX nr 513001; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r. sygn. I UK 191/10, LEX nr 896481/.

Tym samym z mocy ustawy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w wymienionym okresie podlega on obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, z którym łączy się obowiązek opłacania należnych składek na te ubezpieczenia. Istnienie tego obowiązku nie zależy od osiąganego zysku czy też straty w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Analiza art. 18 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych prowadzi do wniosku, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona inaczej niż w przypadku ubezpieczonych, co do których podstawę tę odniesiono do przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 i 10) lub kwoty uposażenia, wynagrodzenia bądź innego rodzaju świadczenia. W przypadku tych ubezpieczonych obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ich wysokość nie są powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą, niezależnie od tego, czy ubezpieczony osiąga przychody i w jakiej wysokości. Taką interpretację przepisu art. 18 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolitą zresztą w judykaturze, zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 grudnia 2007 r. sygn. II UK 106/07 (niepubl.). Przyjęte w art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rozwiązanie, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla osób prowadzących pozarolniczą działalność stanowi kwota nie niższa niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, zostało wprowadzone wolą ustawodawcy. Niezgodność analizowanego przepisu z Konstytucją nie została przez Trybunał Konstytucyjny stwierdzona.

Pomimo, iż skarżący podtrzymywał swoje odwołanie, to z analizy jego oświadczeń procesowych wynika, że nie powołał żadnych innych okoliczności mogących służyć zakwestionowaniu skarżonej decyzji w tym wysokości składek i sposobu naliczenia zaległości. Tym samym w postępowaniu wykazano, że L. R. nie opłacił należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od lipca 2013 r. do lutego 2014 r. Zaległość z tego tytułu wyniosła łącznie kwotę 6.836,78 zł. Na należności te złożyły się należności główne z tytułu nieopłaconych składek,

odsetki naliczone na dzień wydania zaskarżonej decyzji. Powyższe kwoty, w świetle przedstawionych przepisów, ubezpieczony jest zobowiązany uiszczyć.

Zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Tymczasem wnioskodawca, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wykazał w niniejszym postępowaniu za pomocą dostępnych środków dowodowych, że nie jest zobowiązany do spłaty należności wynikających z zaskarżonej decyzji.

Zaznaczenia w tym miejscu wymaga niekonsekwentna postawa procesowa wnioskodawcy w toku postępowania. Zarówno w odwołaniu od decyzji oraz w toku procesu wnioskodawca wnosił o umorzenie należności składkowych, czemu został nadany odrębny bieg przed organem rentowym.

Zaskarżona decyzja odpowiada zatem obecnie obowiązującym przepisom prawa. Z cytowanych przepisów ustawy systemowej wynika, że wnioskodawca ma obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne określone w decyzji a ich wysokość nie była kwestionowana.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawcy, o czym orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Uwzględniając wniosek pełnomocnika organu rentowego w przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w pkt 2 sentencji wyroku. Sąd Okręgowy zasądził od ubezpieczonego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy przez pełnomocnika z urzędu Sąd uwzględniając nakład pracy pełnomocnika z urzędu orzekł na podstawie § 8 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 68) podwyższając należne koszty o podatek VAT (pkt 3 sentencji wyroku).

K. W.